Eesti Päevaleht, teisipäev, 23. august 2011
Toimetaja: Maris Meiessaar, tel 680 4400, e-post: kultuur@epl.ee

Foto: Vallo Kruuser

Parsifal otsib ajakapslis püha Graali

Parsifal suudab kauni Kundry võrgutamisele vastu seista ja saab osa Graali imettegevast jõust.

Ooper

Vanast valukojast tehti Eesti ooperiaasta kõige tähtsama ettekande toimumiskoht.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Selle nädala lõpus etendatakse Noblessneri valukojas Nargen-festivali raames neljal õhtul järjest Richard Wagneri ooperit „Parsifal". Muusikalise juhi ja dirigendi Arvo Volmeri sõnul sündis lavastuse idee soovist täita kultuuripealinna aastal üks Eesti muusikaajaloo olulisemaid valgeid laike. Nimelt on see üldse esimene kord, kui Wagneri viimane ooper Eestis lavale tuuakse.

Nagu Volmer märkis, pole viietunnine teos isegi puhtakujuline ooper, seda võib pigem nimetada lavaliseks ted kõikvõimalike mõrtsukate kangelastegude kohta meil ja mujal.

Lavastaja Nicola Raab ja kunstnik Robert Innes Hopkins märkisid, et lavastuse visuaalse külje puhul on kõige olulisem selle toimumiskoht, Tallinnas Tööstuse 48 asuv endine valukoda. „Põhiülesanne oli, et lavastus sobiks etenduskohaga kokku," märkis Raab. „See paik on nagu ajakapsel, mis säilitab üht hetke minevikust."

Suur kogemus

Ooperi ettekannetel esineb igati mainekas ooperilauljate kollektiiv, kellest osal on Wagneriga aastatepikkune side. Nii on Parsifali sõpra Gurnemanzi kehastav bass Manfred Hemm seda rolli täitnud juba 40 korda, kaheksas lavastuses. Teda asendab osas etendustes britt Richard Wiegold. Parsifali osalevad ooperis mitmed eesti lauljad eesotsas Koit Soasepa ja Priit Volmeriga.

„Parsifali" esimene etendus toimus 1882. aastal Saksamaal Bayreuthi festivalil. Praeguseks on Wagneri looming festivali kuvandiga lahutamatult seotud. Interpretatsioonivõimalusi pakub muinasjutt, millest leiab nii võlukunsti, seksuaalseid vihjeid kui ka verevalamist, sealjuures ei ole mõistagi jäetud kasutamata ühiskondlike taluvuspiiride kompamise võimalusi. Näiteks polnud sugugi vähetähenduslik, et tänavusel Bayreuthi festivalil toodi „Parsifali" etendusel lavale haakristilipud – Wagner oli ju teadagi Hitleri lemmikhelilooja.

Käesoleva lavastuse autorite jaoks on teose narratiivis kaks poolust, mida sümboliseerib kaks eset: positiivset igatsusobjekti kehastav püha

Parsifal

25.–28. AUGUSTIL KELL 18 NOBLESSNERI VALUKOJAS

Muusikaline juht ja dirigent: Arvo Volmer
Dirigent: Risto Joost
Lavastaja: Nicola Raab (Saksamaa)
Kaaslavastaja ja lavavõitlusko-reograaf: Ran Arthur Braun (Iisrael)
Kunstnik: Robert Innes Hopkins (Suurbritannia)
Valguskunstnik: David Cunning-ham (Šotimaa)

Ooper

Vanast valukojast tehti Eesti ooperiaasta kõige tähtsama ettekande toimumiskoht.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Selle nädala lõpus etendatakse Noblessneri valukojas Nargenfestivali raames neljal õhtul järjest Richard Wagneri ooperit „Parsifal". Muusikalise juhi ja dirigendi Arvo Volmeri sõnul sündis lavastuse idee soovist täita kultuuripealinna aastal üks Eesti muusikaajaloo olulisemaid valgeid laike. Nimelt on see üldse esimene kord, kui Wagneri viimane ooper Eestis lavale tuuakse.

Nagu Volmer märkis, pole viietunnine teos isegi puhtakujuline ooper, seda võib pigem nimetada lavaliseks müsteeriumiks. Volmeri sõnul pakub pidevat vaidlusainest küsimus, kas mitmest keskaegsest allikast inspiratsiooni ammutanud, püha Graali rüütlitest kõnelev teos on religioosne või mitte. „Minu jaoks on tegu teosega, mis räägib väga aktuaalsetest asjadest, sellest, kuidas empaatia, kaastunde abil paremaks muutuda," ütles Volmer. Teose vajalikkusele osutavad tema sõnul ka päevakajalised teated kõikvõimalike mõrtsukate kangelastegude kohta meil ja mujal.

Lavastaja Nicola Raab ja kunstnik Robert Innes Hopkins märkisid, et lavastuse visuaalse külje puhul on kõige olulisem selle toimumiskoht, Tallinnas Tööstuse 48 asuv endine valukoda. „Põhiülesanne oli, et lavastus sobiks etenduskohaga kokku," märkis Raab. „See paik on nagu ajakapsel, mis säilitab üht hetke minevikust."

Suur kogemus

Ooperi ettekannetel esineb igati mainekas ooperilauljate kollektiiv, kellest osal on Wagneriga aastatepikkune side. Nii on Parsifali sõpra Gurnemanzi kehastav bass Manfred Hemm seda rolli täitnud juba 40 korda, kaheksas lavastuses. Teda asendab osas etendustes britt Richard Wiegold, Parsifali rolli täidavad vaheldumisi ameeriklane Richard Decker ja austria tenor Roman Sadnik. Naispeaosatäitjale, traagilisele võrgutajale Kundryle annavad keha ja hääle austria metsosopran Magdalena Anna Hofmann või saksa sopran Irmgard Vilsmaier. Kurja maagi Klingsorit laulab bassbariton Martin Winkler Austriast. Etendus on saksa keeles, eestikeelsete subtiitritega. Peale välismaiste staaride osalevad ooperis mitmed eesti lauljad eesotsas Koit Soasepa ja Priit Volmeriga.

Parsifal suudab kauni Kundry võrgutamisele vastu seista ja saab osa Graali imettegevast jõust.

„Parsifali" esimene etendus toimus 1882. aastal Saksamaal Bayreuthi festivalil. Praeguseks on Wagneri looming festivali kuvandiga lahutamatult seotud. Interpretatsioonivõimalusi pakub muinasjutt, millest leiab nii võlukunsti, seksuaalseid vihjeid kui ka verevalamist, sealjuures ei ole mõistagi jäetud kasutamata ühiskondlike taluvuspiiride kompamise võimalusi. Näiteks polnud sugugi vähetähenduslik, et tänavusel Bayreuthi festivalil toodi „Parsifali" etendusel lavale haakristilipud – Wagner oli ju teadagi Hitleri lemmikhelilooja.

Käesoleva lavastuse autorite jaoks on teose narratiivis kaks poolust, mida sümboliseerib kaks eset: positiivset igatsusobjekti kehastav püha Graal ja sellele vastanduv oda, mis kehastab hävingut. Kui Wagneri teost on interpreteeritud kristlikus valguses, siis Raabi lähenemine tundub lähedasem budismile, millega helilooja on ideid samuti seostatud. „Graali olemuse lahtimõtestamiseks on palju erinevaid viise. Meie tõlgenduses on tegu jõuallikaga, mis töötab iga kord, iga inimese jaoks erineval viisil," ütles Raab.

Parsifal

25.–28. AUGUSTIL KELL 18
NOBLESSNERI VALUKOJAS

Muusikaline juht ja dirigent: Arvo Volmer
Dirigent: Risto Joost
Lavastaja: Nicola Raab (Saksamaa)
Kaaslavastaja ja lavavõitluskoreograaf: Ran Arthur Braun (Iisrael)
Kunstnik: Robert Innes Hopkins (Suurbritannia)
Valguskunstnik: David Cunningham (Šotimaa)
Osades:
Parsifal – Richard Decker (USA) / Roman Sadnik (Austria)
Gurnemanz – Manfred Hemm (Saksamaa) / Richard Wiegold (Suurbitannia)
Kundry – Irmgard Vilsmaier (Saksamaa) / Magdalena Anna Hofmann (Austria)
Amfortas – Eike Wilm Schulte (Saksamaa) / Rauno Elp
Klingsor – Martin Winkler (Austria)
Titurel – Koit Soasepp / Priit Volmer